

Leonia Nadelman-Janecka (ur. 1905 w Warszawie)

Artystka pochodzenia żydowskiego. Ilustratorka, graficzka, malarka.

Studiowała w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych w latach 1925–1932. Przed wojną mieszkała z rodzicami w Warszawie. Tuż po wybuchu wojny cała rodzina przeniosła się w okolice Łucka, następnie do Lwowa. Jesienią 1941 roku Leonia wróciła z ojcem i matką do Warszawy

– zamieszkali na terenie małego getta, w tzw. szopie Toebbensa (były to warsztaty krawieckie prowadzone przez Niemców). Po rozpoczęciu akcji wysiedleńczych w roku 1942 cała rodzina postanowiła opuścić getto. Pierwsza na stronę aryjską przedostała się Leonia - zamieszkała u swojej przyjaciółki, rzeźbiarki Marii Gorełow. Zdobyła metrykę po osobie zmarłej na nazwisko Leonia Janecka, na tej podstawie wyrobiła sobie kenkartę. Po kilku dniach do Leonii dołączyli rodzice.

Po wojnie Leonia posługiwała się już tylko nazwiskiem Janecka. We wrześniu 1945 roku wzięła udział w ekspozycji czasowej „Ruiny Warszawy, rysunki – akwarele – gwasze”, która towarzyszyła wystawie „Warszawa oskarża”. Od początku lat 50. zajmowała się głównie gra-fiką książkową (ilustracje, projekty okładek i obwolot), rysunkiem i malarstwem sztalugowym. Opracowywała ilustracje m.in. do *Sławy* Janusza Korczaka, *Serca* Edmunda de Amicisa, *Sekre-tów Amelki* Wandy Żółkiewskiej, *Chłopców z placu Broni* Ferenc Molnára, *Czystych serc* Marii Dąbrowskiej, *Chłopców z ulic miasta* Haliny Górskiej.

Zmarła w 2003 roku w Warszawie, w wieku 98 lat.

Leonia Nadelman-Janecka (born in 1905, Warsaw)

Jewish illustrator, graphic artist, painter.

She studied at the School of Fine Arts in Warsaw between 1925 and 1932. Before the Second World War, she lived with her parents in Warsaw. Shortly after the outbreak of the war, the whole family moved to the vicinity of Łuck (present-day Lutsk, Ukraine), then Lwów (present-day Lviv). In the fall of 1941, Leonia returned with her father and mother to Warsaw, where they lived in the “Small Ghetto,” in the so-called Toebbens’ shed (tailoring workshop run by the Germans). After the deportations began in 1942, the whole family decided to leave the ghetto. Leonia was the first to escape to the Aryan side, moving in with her friend the sculptor Maria Gorełow. She obtained the birth certificate of a person who had died, named Leonia Janecka, on the basis of which she obtained a *Kennkarte* (German identity document). After a few days, Leonia’s parents joined her.

After the war, Leonia used only the name Janecka. In September 1945, she took part in the temporary exhibition *Ruins of Warsaw: Drawings—Watercolours—Gouaches*, which accompanied the event *Warsaw Accuses*. From the early 1950s, she created almost exclusively book graphics (illustrations, cover and dust jacket designs), drawings and easel paintings. She prepared illustrations for, among other works, *Fame* by Janusz Korczak, *Heart* by Edmondo De Amicis, *Secrets of Amelka* by Wanda Żółkiewska, *The Paul Street Boys* by Ferenc Molnár, *Pure Hearts* by Maria Dąbrowska, and *Boys from the City Streets* by Halina Górská. She died in 2003 in Warsaw at the age of 98.